

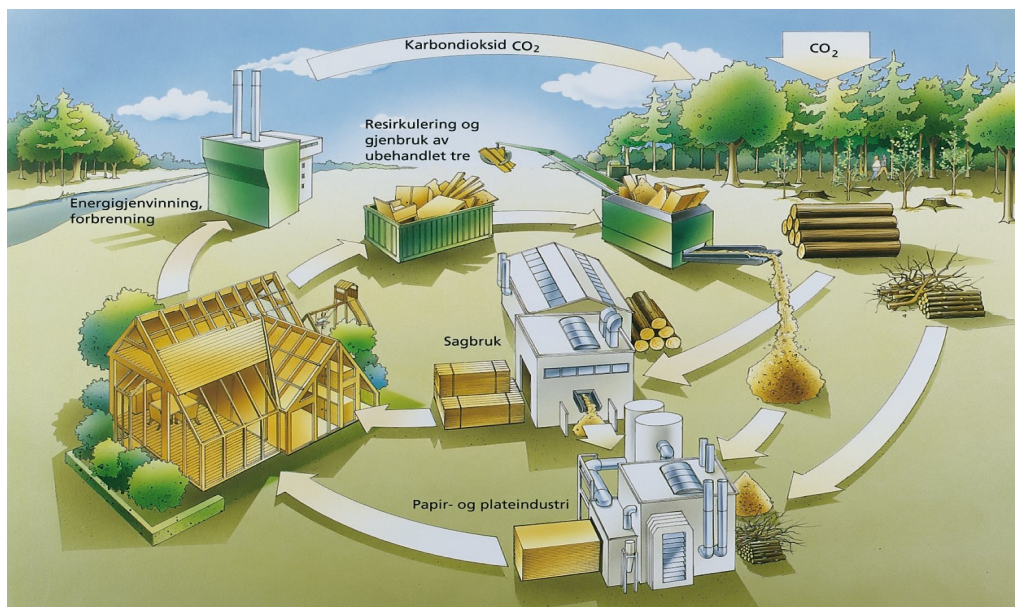
Skogsindustriens situasjon er kritisk – skognæringen trenger strakstiltak

Skogen i Norge representerer store muligheter for verdiskaping og for å kunne produsere klimavennlige produkter basert på grønt karbon. Skogressursene vil kunne spille en viktig rolle i overgangen til lavutslippssamfunnet og for å utvikle en bioøkonomi.

Den dagsaktuelle situasjonen for skogindustrien i Norge er imidlertid utfordrende, og til dels kritisk. For mange produktområder er kompetanse- og utviklingsmiljøet helt i toppklasse, men den økonomiske utvikling i Norge og verdikjedens rammebetingelser gjør at utnyttelsen og verdiskapingen reduseres. Utviklingen innenfor produksjon av cellulose, tremasse, papir, kartong, plater (treforedlingsindustrien) er så dramatisk negativ at hele den industrielle etterspørsel etter skogsvirke kan bli borte i store deler av landet.

Det står nå nærmere 900 mill kbm virke på produktiv mark. Det er en dobling siden 1967. Den årlige tilveksten på produktiv skogsmark er på vel 23 mill kbm, mens hogsten er ca. halvparten av tilveksten. Skog er et fornybart råstoff, som gjennom sin vekst binder CO₂. Et aktivt skogbruk er gunstig både i ressurs- og klimasammenheng.

Den negative utviklingen som nå skjer, rammer distrikter med få alternative arbeidsmuligheter så vel som kommuner med stor avhengighet av hjørnestensbedrifter i skogsindustrien. Det er sterk innbyrdes avhengighet mellom skogbruket, skogentreprenørene, transportørene og de ulike deler av industrien. Hvis et ledd har problemer, rammes hele verdikjeden.

Derfor har skogeierne, industribedriftene og de ansatte utarbeidet et omforent handlingsprogram. Dette peker på nødvendige strakstiltak for å møte den kritiske situasjonen næringen er inne i. Handlingsprogrammet peker også på mer langsiktige ordninger som må på plass for å sikre en lønnsom næring

*Det må **omgående** tas kraftige grep fra politisk og administrativt nivå i kommuner, fylker og på riksplan, samt fra verdikjeden selv.*

Skognæringens krav:

Nedenfor er listet opp - i prioritert rekkefølge innenfor hvert hovedavsnitt - de viktigste forhold for myndighetens oppmerksomhet:

Økonomisk politikk:

Norsk skognæring arbeider i en åpen internasjonal konkurranse. Verdikjeden har nesten hele sin kostnadsbase i norske kroner. Tiltak som reduserer presset på kronkursen samt demper lønns- og prisutviklingen vil være sentralt. Dette er i første rekke et ansvar for regjeringen med den finans- og valutapolitikk som føres.

Konkurransedyktige transportbetingelser:

Transport utgjør 20 % av næringens kostnader. Vilårene for transport av tømmer og ferdigvarer i Norge er et stort handikap i forhold til våre viktigste konkurrentland. Strukturutviklingen i skogsindustrien øker transportavstandene, slik at transportkostnadene blir stadig viktigere. Norsk skogsindustri må gis arbeidsvilkår som i konkurrentlandene:

- Total vogntogvekt for næringens transporter må økes til 60 tonn.
- Totalt vogntoglengde for næringens transporter må økes til 24 m.
- Det må bevilges en ekstraordinær virkemiddelramme for utbedring av flaskehalser slik at ny vogntogstandard kan nyttes på størst mulig del av vegnettet. På sikt må utbedringsbehov og etterslep imøtekommes slik at næringen får en enhetlig nasjonal vegstandard (kommune, fylke, riksvei).
- Utbyggingstakten av skogsbilveger må økes. En effektiv høsting av skogressursene krever et godt utbygd skogsvegnett. Det er behov både for nybygging og opprustning av eksisterende vegnett. INON (inngrepsfrie områder) må fjernes som kriterium ved vegplanlegging
- Det må etableres jernbaneterminaler for langtransport av skogsvirke, og fremføring for slik transport må prioriteres.
- Det må etableres lokale skipningskaier for tømmer.

Skatt, avgift, støtte:

- Eiendomsskatt forverrer konkurranseevnen, derfor må:
 - eiendomsskatt på maskiner og utstyr fjernes fullstendig.
 - eiendomsskatt på bygningsmasse etter lokal markedsverdi allmenngjøres.

- Enova-avgift og energiskattedirektivet må videreføres, dette fritaket utløper 30.06.2014.
- Bidragsordninger som effektiviserer energiforbruket må opprettholdes.
- Avskrivningsreglene må harmoniseres med svenske regler, og ikke hindre fornyelse.
- Kommersiell utnyttelse av askeavfall må tiltales, som i Sverige.
- Skatte- og avgiftspolitikken bør brukes til en aktiv dreining fra bruk av svart karbon til bruk av grønt karbon – fra utnyttelse av ikke fornybare ressurser til bærekraftig bruk av fornybare ressurser.

Egenkapital og finansiering:

- Øke Innovasjon Norges muligheter til finansiering av industrielle aktører i Norge, med øremerket satsing på trebasert industri og foredling.
- Bedre mulighetene for kapitalreising til industriinvesteringer gjennom skogeiersamvirket ved endring av Samvirkeloven tilsvarende vilårene i Sverige, bl.a. slik at egenkapitalemisjon tillates.
- Åpne for bruk av statlige fond til egenkapitalinnskudd i næringen.

Utvikling og forskning:

Norsk skogsindustri har i dag operative anlegg med en gjenanskaffelsesverdi på rundt 50 milliarder kroner. Disse anlegg er og vil fortsatt være fundamentet for skogbruk og skogsindustri i Norge, dersom det gis rammevilkår slik at anleggene kan drives lønnsomt. I disse virksomheter skjer hver dag aktiv søken etter lavere kostnader, nye prosesser, bedre produkter. Bedriftenes fremtid avhenger av hvor godt og hvor hurtig man klarer å tilpasse seg nye markedskrav. Dette arbeidet bør styrkes.

Forsknings- og virkemiddelapparatet bør kraftig stimuleres til å bistå bedriftene med kunnskap og utviklingsressurser. Gjennom forskning og kommersialisering av ukjent teknologi vil det åpnes muligheter for nye virksomheter basert på skogens råstoff og markedets behov. I bedriftenes daglige kamp for kortsiktig overlevelse er det viktig at myndighetene også bidrar til forskning på nye produkter og prosesser. Dette kan gi grunnlag for knoppskyting og bærekraftig vekst i et lengre perspektiv.